

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na návštěvu

Cíl lekce: rodina; zájmena můj a tvůj

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: rodina; babička; děda; bratr; sestra; moje; tvoje; (bratři, sestry)

Návrh her a aktivit:

Video – Mína a Týna si hrají na návštěvu

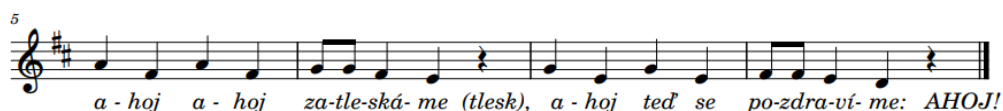
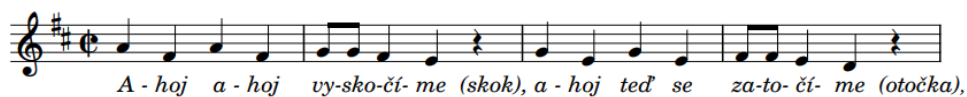
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Těžší varianta

Dobrý den

Zuzana Nováková

Hlavní činnosti

- **Kdo mi dopis doručí?** – Pohybová hra, opakování:

Cílem aktivity je rozhýbání a opakování. Hra je náročná na vysvětlení, ale děti buď již znají původní hru, nebo se princip hry naučí metodou pokus–omyl.

- Hra se hraje stejně jako hra Cukr, káva, limonáda (čaj, rum, bum): Vyvolávač (v prvním kole učitel) stojí na jednom konci třídy k dětem zády. Děti stojí na druhém konci třídy připravené k běhu. Děti mají za úkol se co nejrychleji dostat k vyvolávači (předat mu dopis), ale ten nesmí vidět děti v pohybu. Proto děti k vyvolávači běží pouze ve chvíli, kdy je k nim otočen zády a říká říkanku:

Mám zakryté uši, oči,
kdo mi dopis doručí?

Ve chvíli, kdy vyvolávač říkanku dokončí, otáčí se a kontroluje, zda se někdo z nich nehýbe. Pokud se někdo hýbe, musí jít opět na start. Kdo se první dotkne vyvolávače, stává se vyvolávačem pro další hru. (Pokud se to některému dítěti podaří vícekrát, můžeme místo něj vybrat dítě, které ještě nebylo na řadě.) Učitel vyvolávači s básničkou pomáhá. Nevadí, pokud vyvolávač nestihne říci básničku ani jednou celou.

- **Molekuly** – Pohybová hra, opakování:

Cílem hry je rozhýbání se a opakování číslovek. Hra se hraje stejně jako hra Molekuly, hýbejte se. Pokud děti hru neznají, učitel jim v prvních kolech pomůže vytvořit dvojice, trojice, čtveřice, pětice a šestice.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na molekuly.“ Učitel rytmizuje pohyb dětí hrou na bubínek. Děti se volně pohybují po prostoru třídy. Učitel zavolá: „Ať jsou u sebe molekuly DVĚ!“ a děti utvoří dvojice. Po vytvoření dvojic učitel opět začne bubnovat

na bubínek a děti se volně pohybují po prostoru třídy. Učitel používá slovní zásobu dvě, tři, čtyři, pět a šest. Pokud chce, aby děti stály po jednom, zavolá: „Ať je každá molekula sama JEDNA!“ Učitel může dětem pomoci dotvářet dané počty – např. doplní dvojici do trojice.

- **Kdo je to?** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představení slovní zásoby na téma rodina. Učitel si připraví karty s probíranými slovy.

- Učitel ukáže dětem karty s obrázky rodiny. „Pamatuje si někdo, kdo je tohle?“ ukazuje učitel na babičku. Postupně učitel představí všechny karty. Poté karty zamíchá a otočí je obrázkem k sobě. Vybranou kartu otočí obrázkem na děti tak, aby byla schovaná za ostatními kartami. Poté vytáhne kartu jen tolik, aby z ní byl vidět pouze kousek. „Kdo je to?“ ptá se učitel. Děti podle kousku obrázku hádají, kterou kartu učitel vybral. Pokud děti nevědí, učitel odhaluje větší část karty. Kdo uhodne název obrázku, s tím si učitel plácne. Hra se opakuje se všemi kartami.

- **Jak vypadá sestra** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je seznámit se se slovy moje a tvoje. Učitel si připraví papíry a tužky.

- Učitel namaluje na papír jednoho člena své rodiny: „Kdo to je?“ ptá se dětí. „To je moje sestra,“ ukazuje učitel na sebe. „Já mám jednu sestru. Má ještě někdo sestru?“ Děti, které se přihlásí, se učitel ptá: „Ty máš sestru?“ Učitel vyžaduje odpověď celou větou: „Ano, já mám sestru.“ – „A jak se tvoje sestra jmenuje?“ Stejným způsobem probíhá konverzace ostatních členů rodiny. Učitel se vždy několika dětí vyptá na jméno jejich příbuzného. Ten, kdo už o svém příbuzném mluvil, jej může namalovat na papír.

- **Počítání ušima** – Opakování:

Cílem hry je zopakovat číslovky 1–6 a slovo peníze. Učitel si připraví plechovku a šest mincí.

- „Kolik peněz mám?“ zeptá se učitel a ukazuje dětem peníze. „Šest.“ – „Správně.“ Vybrané dítě zavře oči a učitel vhadzuje mince do plechovky. „Kolik peněz je v plechovce?“ Učitel může první kolo předvést na maňáskovi (plyšákově). Učitel zadává stejný úkol postupně každému dítěti.

- **Kimova hra** – Opakování:

Cílem hry je zopakovat slovní zásobu, kterou již děti znají. Učitel si připraví předměty představující známá slova (dopis, figurka babičky, tenisový míček...) a šátek.

- Učitel položí všechny předměty doprostřed kruhu. Děti mají z úkol si zapamatovat co nejvíce předmětů. Po jedné minutě učitel předměty přikryje šátkem. Děti po kroužku říkají, co si ze skupiny věcí pamatují.

- **Dveře** – Výslovnost krátkých a dlouhých slabik, opakování:

Cílem aktivity je umět rozlišit krátké a dlouhé samohlásky. Učitel si připraví karty s probíranými slovesy (slyšet, rozumět, mluvit, mít, hrát, péct, umět, malovat, tancovat atd.)

- Učitel si stoupne ke dveřím. Vždy ukáže dětem jednu kartu: „Slyšet. Já slyším,“ ukazuje na sebe učitel. Poté slovo rozdělí na slabiky. „Sly-ším“. Při dalším zopakování slova učitel znázorní délku slabik – krátká: ťukne do dveří; dlouhá: pohladí dveře. „Sly“ (ťukne) – „ším“ (pohladí). Takto učitel prezentuje jednotlivá slovesa. Děti po učiteli nejprve akci opakují (o cokoliv dřevěného či dutého, kde je slyšet ťuknutí). Poté si učitel volá jednotlivé děti k sobě (druhé kolo stejných sloves) a zkouší s nimi aktivitu na dveře.

- **Kde je pošťák?** – Zopakování slovní zásoby:

Cílem aktivity je zopakovat veškerou slovní zásobu. Učitel má připravené větší množství karet, včetně karet představujících množná čísla. Učitel může sledovat, které děti si slovní zásobu již pamatují a „vedou skupinu“. Děti, které se řídí podle ostatních, si možná ještě nepamatují slova z lekce, ale při aktivitě se je učí. Pokud si učitel všimne, že dítě v úkolech obecně „tápe“, může mu věnovat více pozornosti.

- Učitel rozmístí po třídě karty obrázkem vzhůru. „Kde jsou domy?“ zeptá se učitel a děti ve skupině hledají příslušnou kartu, ke které si stoupnou. „Výborně, kde je dopis?“ atd.

Pracovní list

- **Moje rodina**

Děti dokreslují postavy ze své rodiny do pracovního listu. Učitel si tak ověřuje, že si děti zapamatovaly slova z tématu správně. Učitel může dětem pomoci rozložením karet s postavami rodiny někde ve třídě. Dítě, které neví, se může jít na kartu (s obrázkem a napsaným názvem) podívat. Mladším dětem učitel čte, který člen rodiny má kde být.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: karty s probranou slovní zásobou; předměty znázorňující naučená slova; plechovka; šest mincí; papíry; tužky; pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons \[CC BY-NC 4.0\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Licenční podmínky navštivte na adrese [\[https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

